

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **V. M.**, bývajúceho v T., zastúpeného Advokátskou kanceláriou HKP Legal s.r.o. so sídlom v Bratislave, Sasinkova 6, proti žalovanému **PROFI CREDIT SLOVAKIA spol. s.r.o.**, so sídlom v Bratislave, Mliekarenská 10, IČO: 35 792 752, o **ochranu spotrebiteľa a vydanie bezdôvodného obohatenia**, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp.zn. 11 C 52/2010, o dovolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. novembra 2013 sp.zn. 6 Co 14/2013, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 13. novembra 2013, sp.zn. 6 Co 14/2013 a rozsudok Okresného súdu Martin z 20. novembra 2012 č.k. 11 C 52/2010-308 **z r u š u j e** a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Martin rozsudkom (prvým) zo dňa 15. februára 2011 č.k. 11 C 52/2010-195 zamietol žalobu v časti o určenie neplatnosti úverovej zmluvy v celosti (výrok označený ako I.) a určil neprijateľnosť jednotlivých zmluvných podmienok (výroky označené v rozsudku súdu prvého stupňa ako II. až VII.) Súčasne vo výroku VIII. zaviazal žalovaného vydať žalobcovi titulom bezdôvodného obohatenia sumu 1 015, 73 € do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Vo výroku IX. návrh žalobcu vo zvyšnej časti zaplata istiny titulom bezdôvodného obohatenia zamietol. Vo výroku X. zavial žalovaného zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadost'účinenie vo výške 1 000 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Napokon vo výroku XI. vo zvyšku žalobu zamietol a rozhodol, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti veci.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalovaného, uznesením zo dňa 31. júla 2012 sp.zn. 6 Co 205/2011 zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výrokoch II. až VIII., X. a XII.

a v tomto rozsahu vrátil vec na ďalšie konanie okresnému súdu. Uviedol, že v nenapadnutých výrokoch I., IX. a XI. ostáva rozsudok súdu prvého stupňa nedotknutý.

Okresný súd Martin rozsudkom (druhým) zo dňa 20. novembra 2012 č.k. 11 C 52/2010-308 rozhodol, tak, že vo výroku I. návrh žalobcu na zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 2 440 € zamietol, vo výroku II., návrh na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2 440 € zamietal. Ďalej rozhodol, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu rozsudkom z 13. novembra 2013 sp.zn. 6 Co 14/2013 rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh žalobcu na zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 1 015,73 € a na zaplatenie finančného zadosťučinenia vo výške 1 000 € zamietol. Výrok, ktorým súd prvého stupňa rozhodol, že o náhrade trov konania rozhodne do 30 dní do právoplatnosti rozsudku, potvrdil. Ďalej rozhodol, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa. Krajský súd nepovažoval podané odvolanie za dôvodné, avšak aj napriek uvedenému mal za to, že bolo potrebné napadnutý rozsudok zmeniť. Na základe zrušujúceho uznesenia krajského súdu bol totiž predmetom konania už len nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v sume 1.015,73 € a nárok na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 1.000 €, nakoľko v prevyšujúcej časti okresný súd svojím prvým rozsudkom zo dňa 15. februára 2011 návrh zamietol a v následnom odvolacom konaní ostalo rozhodnutie v tomto smere nedotknuté. Zamietnutie návrhu v celom uplatnenom rozsahu jednotlivých nárokov tak, ako to urobil súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku, nebolo teda opodstatnené, keďže o časti týchto nárokov už bolo právoplatne rozhodnuté.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, a žiadal tento rozsudok, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, zrušiť a vrátiť tomuto súdu na rozhodnutie. Namietal, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, ako aj trpí tzv. inou vadou, ktorá má za následok neprávne právne rozhodnutie vo veci. Poukázal aj na to, že rozhodnutie súdu je v rozpore s európskymi normami na ochranu práv spotrebiteľa a porušuje práva spotrebiteľa podľa čl. 38 Charty základných práv Európskej únie. Mal za to, že k odňatiu možnosti konať pred súdom prišlo tým postupom súdu, že napadnuté rozhodnutie je v celosti nepreskúmateľné a v rozpore s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako aj Ústavného

súdu Slovenskej republiky. V ďalšom texte svojho odvolania podrobne rozoberal nesprávne právne posúdenie v predmetnej veci z hľadiska ochrany práv spotrebiteľa.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas žalobca zastúpený v súlade s § 241 ods. 1 veta druhá O.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu. V zmysle ustanovenia § 238 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Podľa § 238 ods. 3 O.s.p. je dovolanie prípustné aj proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p. Dovolanie je tiež prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchyľil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovoláním napadnutý rozsudok, ktorým síce odvolací súd vo výroku zmenil rozsudok súdu prvého stupňa, podľa obsahu však potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, pritom nejde o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p., nakoľko súd prvého stupňa vo svojom druhom rozsudku rozhodoval len o nároku na peňažné plnenie, a v tejto veci nebolo dovolacím súdom vydané predchádzajúce rozhodnutie, je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. vyvodiť nemožno.

Prípustnosť dovolania žalobcu v preskúmvanej veci prichádza do úvahy len ak v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. v znení účinnom do 31. decembra 2014 (ďalej len „§ 237 O.s.p.“). Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napríklad R 117/1999, R 34/1995 a tiež rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uverejnené v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 38/1998 a č. 23/1998). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. nie je významný subjektívny názor účastníka konania tvrdiaceho, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

Plniac si túto zákonnú povinnosť *ex offio* skúmať, či v konaní pred súdmi nedošlo k niektorej z hore uvedených väd, dospel dovolací súd k záveru, že konanie je zaťažené vadou v zmysle § 237 písm. d/ O.s.p., t.j. že sa v tej istej veci už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie.

Podľa § 159 ods. 3 O.s.p. len čo sa o veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednávať znova.

Prekážka rozsúdenej veci (*res iudicata*) svojou podstatou patrí k procesným podmienkam a jej existencia (zistenie) v každom štádiu konania vedie k zastaveniu konania. Táto prekážka nastáva predovšetkým vtedy, ak sa má v novom konaní prejednať tá istá vec. O tú istú vec ide vtedy, keď v novom konaní ide o ten istý nárok alebo stav, o ktorom už bolo právoplatne rozhodnuté, a ak sa týka rovnakého predmetu konania a tých istých osôb. Ten istý predmet konania je daný vtedy, ak ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným

petitom vyplýva z rovnakých skutočných tvrdení, z ktorých bol uplatnený (t.j. ak vyplýva z rovnakého skutku).

Pre posúdenie, či je daná prekážka veci právoplatne rozhodnutej, nie je významné, ako súd po právnej stránke posúdil skutkový dej, ktorý bol predmetom pôvodného konania. Prekážka veci právoplatne rozhodnutej je daná aj vtedy, pokiaľ určitý skutkový dej (skutok) bol po právnej stránke v pôvodnom konaní posúdený inak, nesprávne či neúplne. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je významné, či rovnaké osoby majú v novom konaní rovnaké alebo rozdielne procesné postavenie (či ten, kto bol v skoršom konaní žalobcom, je žalobcom aj v novom konaní alebo má postavenie žalovaného, resp. či ten, kto v skoršom konaní vystupoval ako žalovaný, má alebo nemá v novom konaní procesné postavenie žalovaného). Konanie sa týka tých istých osôb aj v prípade, ak v novom konaní vystupujú právni nástupcovia pôvodných účastníkov konania, či už z dôvodu univerzálnej alebo singularnej sukcesie.

Rozsudok zamietajúci žalobu je prekážkou veci právoplatne rozhodnutej len v rozsahu rozhodnutia o predmete sporu (totožnosť predmetu rozhodovania, V 9/1986).

V predmetnej veci, potom, ako odvolací súd uznesením zo dňa 31. júla 2012 sp.zn. 6 Co 205/2011 zrušil prvý rozsudok súdu prvého stupňa vo výrokoch II. až VIII., X. a XII. a v tomto rozsahu vrátil vec na ďalšie konanie okresnému súdu a rozhodol, že v nenapadnutých výrokoch I., IX. a XI. ostáva rozsudok súdu prvého stupňa nedotknutý, súd prvého stupňa mal konať len o tej časti nárokov žalobcu, ktoré neboli odvolací súdom po podanom odvolaní zrušené, a to celkom pochopiteľne, nakoľko odvolateľ, v tomto prípade žalovaný, ani subjektívne nebol oprávnený napadnúť odvolaním tie výroky (označené IX. a XI.), ktorými bol nárok na plnenie titulom bezdôvodného obohatenia v časti nad 1015,73 € a v časti o nároku na finančné zadosťučinenie v časti nad 1 000 €, zamietnuté. Ak však súd prvého stupňa rozhodoval opätovne o nároku žalobcu v plnej výške, tak ako to uviedol, vo výroku svojho druhého rozsudku zo dňa 20. novembra 2012 č.k. 11 C 52/2010-308, keď nároky žalobcu na zaplatenie bezdôvodného obohatenia vo výške 2 440 € a na zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2 440 € zamietol, rozhodoval v tejto časti opätovne, napriek tomu, že už bola v tejto časti vec právoplatne rozsúdená.

Odvolačný súd nesprávnym postupom sám „opravil“ rozsudok súdu prvého stupňa, keď ho zmenil a rozhodol vo výroku za súd prvého stupňa, tak ako to mal urobiť sám. Takýto procesný postup je neprípustný, pretože procesným dôsledkom res iudicata je len zastavenie konania, nie zmena výroku. Odvolačný súd preto mal pre uvedenú vadu rozsudok súdu prvého stupňa zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Oba sudy nižších stupňov tak svojím postupom zaťažili konanie vadou podľa § 237 písm. d/ O.s.p., pre ktorú dovolací súd musel ich rozhodnutia zrušiť.

Výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. je vždy zo zákona dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, vydanému v konaní touto vadou postihnutom. Zároveň je tiež dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v takom konaní nemôže byť považované za správne, v danom prípade je takouto vadou zaťažené i konanie a rozhodnutie súdu prvého stupňa.

So zreteľom na túto zistenú vadu konania Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako i súdu prvého stupňa, podľa § 243b ods. 3 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie bez toho, aby sa zaoberal vecným prieskumom dovolaním napadnutého rozhodnutia.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a tiež o trovách dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2016

JUDr. Soňa Mesiarkinová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová

